

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 11 februari 1937 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under utgifter för kapitalökning gjorda framställning om anslag till förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner.

(4:e avd.)

Uti propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t (punkt 63, sid. 166—170, av det vid propositionen under rubrik »Utgifter för kapitalökning. Bil. 5» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden) föreslagit riksdagen att till förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

Vid den nya stadsplanelagstiftningens antagande år 1931 förutsattes, att kostnaderna för uppgörande av byggnadsplan skulle i regel behöva förskjutas av statsverket. Vidare uttalades (första lagutskottets utlåtande nr 27), att den föreslagna skyldigheten för markägarna att gälda dessa kostnader i vissa fall kunde bli för betungande för markägarna, då frivillig medverkan från vederbörande kommuns sida icke alltid syntes vara att påräkna, samt att det i dylikt fall kunde bli nödigt, att staten i en eller annan form helt eller delvis trädde emellan. En i 1936 års statsverksproposition omnämnd utredning i fråga om ordningen för utkrävande av de särskilda markägarnas betalningsansvar för statens fordran på grund av utlagt förskott finner sig icke i det skick, att förslag i ämnet för närvarande kan framläggas, men spörsmålet är — enligt vad departementschefen angivit — föremål för fortsatt uppmärksamhet inom departementet.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

Vid den utredning, som låg till grund för Kungl. Maj:ts förslag i 1936 års statsverksproposition, hade en beräkning verkställts angående kostnaderna för upprättande av de byggnadsplaner, varav behov då kunde förutses. Dessa kostnader uppskattades till omkring 2 milj. kronor. I samband därmed uttalades ett önskemål om att dessa planarbeten skulle kunna successivt genomföras under en tidsperiod av tio år. För genomförandet av detta program förutsattes emellertid, att kostnaderna för arbetena till väsentlig del skulle förskottas av statsverket. I fråga om behovet av anslag för sådant ändamål framhölls i utredningen, bland annat, att de aktuella planbehoven vore avsevärt större än en tiondel av det hela samt att man kunde antaga att av de

orter, som ansetts böra planläggas, åtminstone en femtedel vore i omedelbart behov av byggnadsplan.

Såsom i nyssnämnda statsverksproposition av dåvarande departementschefen framhölls, är det icke möjligt att utan närmare kännedom om de förhållanden, som ansetts motivera de med nyssnämnda kostnadssumma avsedda byggnadsplanerna, tillförlitligt bedöma medelsbehovet för ifrågasvarande ändamål. Det kan emellertid nämnas, att sedan enligt Kungl. Maj:ts beslut den 5 juni och den 20 november 1936 av anslaget för innevarande budgetår disponerats tillhoppa omkring 186,000 kronor, sistnämnda dag hos Kungl. Maj:t förelågo framställningar om ytterligare förskott å omkring 125,000 kronor. Nya framställningar om förskott hava sedermera inkommit. Enligt vad byggnadsstyrelsen uppgivit skulle hittills inkomna oavgjorda framställningar avse förskott om cirka 200,000 kronor. Därjämte må nämnas, att länsstyrelsen i Jönköpings län i skrivelse den 20 november 1936 för länets del beräknat behovet av medel för ifrågasvarande ändamål under nästa budgetår till 40,000 kronor.

Med hänsyn till vad sålunda förekommit och i enlighet med statsmakternas ställning till föreliggande problem föregående år anser jag mig böra tillstyrka, att ytterligare medel till förskott av kostnader för byggnadsplaner anvisas för nästa budgetår. Det erforderliga anslaget torde, i likhet med det för löpande budgetår anvisade, böra upptagas under rubriken Fonden för förslag till statsverket och utgå av lånemedel. Enligt gällande grunder för användningen av det löpande budgetårets anslag skola återbetalda belopp tillföras anslaget för att kunna användas till förskottering av andra byggnadsplanekostnader. Då dessa grunder jämväl böra gälla det nu äskade anslaget, synes detta anslag kunna begränsas till 300,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har ifrågasatt, att det anslag, som kan komma att anvisas för nästkommande budgetår, skulle få i erforderlig utsträckning disponeras redan under innevarande budgetår. I likhet med statskontoret och riksräkenskapsverket anser jag emellertid ett dylikt förfarande icke böra tillämpas. Skulle i något fall ett ofrånkomligt behov av förskott av statsmedel förekomma samt anslagsmedel icke finnas för ändamålet tillgängliga, synes hinder icke böra möta för Kungl. Maj:t att undantagsvis lämna bemyndigande för vederbörande länsstyrelse att, liksom tidigare, av tillgängliga medel förskjuta det erforderliga beloppet. Förskottet torde sedermera böra täckas genom anvisning av medel från ifrågasvarande anslag, sedan detsamma blivit disponibelt.

Det ankommer, såsom förut nämnts, på vederbörande länsstyrelse att meddela beslut angående fördelningen av byggnadsplanekostnaderna mellan markägarna. Det lär vara angeläget, att länsstyrelserna i varje särskilt fall, då förskott förekommit, verkställa en dylik fördelning så snart omständigheterna det medgiva, då först härigenom en återbetalning av förskottet möjliggöres.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker, att till förskottering av kostnaderna för ifrågasvarande byggnadsplaner anvisas för budgetåret 1937/1938 ett anslag av 300,000 kronor. I anledning av byggnadsstyrelsens framställning om att en del av anslaget måtte få disponeras redan före ingången av det nya budgetåret, vill utskottet tillstyrka, att från det för innevarande budgetår anvisade anslaget till oförutsedda utgifter må förskottsvis utanordnas högst 150,000 kronor, att omedelbart efter ingången av budgetåret 1937/1938 ersättas från nu begärda anslag å 300,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) till *förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor, att utgå av lånemedel;

b) medgiva, att av det för innevarande budgetår anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må för ifrågavarande ändamål utanordnas högst 150,000 kronor, att omedelbart efter ingången av budgetåret 1937/1938 ersättas från det för samma budgetår anvisade anslaget.

Stockholm den 11 februari 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 23.
